

побудови графічних об'єктів. R є програмним забезпеченням з відкритим кодом та вільно поширюється за ліцензією GNU. Ліцензійна угода GNU надає користувачеві права безкоштовного копіювання, модифікації та розповсюдження програмного коду. Основною ідеєю організації системи зберігання та розповсюдження пакетів у R CRAN (Comprehensive R Archive Network, <http://cran.r-project.org>) є постійне розширення, колективне тестування та оперативне розповсюдження прикладних засобів обробки даних. R є одним із провідних статистичних інструментів у світі. Він активно застосовується в генетиці, молекулярній біології та біоінформатиці, науках про навколишнє середовище (екологія, метеорологія) та сільськогосподарських дисциплінах. Також R все більше використовується в обробці медичних даних, витісняючи з ринку комерційні пакети.

Переваги середовища R:

- безкоштовна та кросплатформова;
- якісна векторна графіка;
- понад 7000 перевірених пакетів;
- взаємодіє з іншими мовами, такими: C, Java та Python;
- може працювати з форматами даних для SAS, SPSS та STATA;
- активне співтовариство користувачів та розробників;
- регулярні оновлення, гарна документація та тех. підтримка;
- ефективна обробка даних та прості засоби для збереження результатів;
- набір операторів для обробки масивів, матриць та інших складних конструкцій;
- велика, послідовна, інтегрована колекція інструментальних засобів для

проведення статистичного аналізу.

Результати дослідження. Отже, було розглянуто інструменти для рішення статистичних задач у фармації. Використання мови програмування R в цьому є перспективним напрямом.

Висновки. Можна вважати за доцільне використання в статистичному аналізі розробки, виробництва та реалізації фармацевтичних препаратів, інструментів програмного середовища R, яке сьогодні є де-факто стандартом у галузі статистичних обчислень. Особливо це стосується аналізу великих даних клінічних випробувань.

РОЛЬ ВИДАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ У РОЗВИТКУ ЖІНОЧОЇ ОСВІТИ НАПРИКІНЦІ XIX СТ.

Пасько В. В.

Науковий керівник: Романовська О. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vlada.p1876@gmail.com

Вступ. Жіноча освіта – поняття, яке охоплює проблеми щодо навчання жінок від початкової до вищої школи. Воно містить питання гендерної рівності й однакового доступу до освіти для всіх, проблему роздільного навчання та його релігійного спрямування. До середини XIX століття кількість охочих навчатися у спеціалізованих інститутах шляхетних дівчат стрімко зросла, але через велику плату за навчання, це робило їх майже недосяжними для більшості охочих вчитися. Діяльність таких видатних людей як М.І Пирогов, М.П. Драгоманов

та К.Д.Ушинський відкрила жінкам двері до здобуття вищої освіти і дала змогу самостійно реалізовувати власні амбіції.

Мета дослідження. Визначити роль видатних українських педагогів наприкінці XIX ст. у поширенні жіночої освіти в Україні.

Матеріали та методи. Для досягнення мети та реалізації завдань було використано комплекс методів: теоретичні – аналіз, синтез, узагальнення, систематизація.

Результати дослідження. М. І. Пирогов активно звертав увагу суспільства на потребу змін у жіночій освіті. Він наголошував, що завдяки належній освіті жінка може досягти в суспільстві того ж, що й чоловік. Будучи прихильником поширення грамоти й освіти серед жінок, М. Пирогов у грудні 1859 року на прохання пані Нельговської та класних дам її пансіону дозволяє відкрити недільну жіночу школу в будинку 2-ї київської гімназії, яка була відкрита в січні 1860 року. До нововведень Миколи Івановича, запроваджених на освітянській ниві України, можна віднести допущення жінок до педагогічної діяльності, а також відкриття недільних шкіл (чоловічих і жіночих), що значно сприяло поширенню освіти серед народу. Перебуваючи на посаді попечителя Київської навчальної округи, М. Пирогов 1859 року склав «Програми і правила для жіночих пансіонів», які далі надруковано у «Циркулярі Київського учбового округу» за 1859 рік. У документі зазначається, що рівень освіти у приватних жіночих пансіонах значно нижчий, ніж у державних. М. Пироговим у період попечительства навчальною округою застосовано низку заходів щодо покращення діяльності жіночих навчальних закладів. Було сформульовано правила для жіночих пансіонів. Переглянуті навчальні програми значною мірою наближено до програм аналогічних чоловічих навчальних закладів.

М.П. Драгоманов був і вчителем, і викладачем університету. Цьому шляху він завдячував М. І. Пирогову, попечителю Київського навчального округу, який його знав з гімназійних полтавських років і підтримував. М. Драгоманов також виявив себе як творчий педагог-науковець, викладаючи історію в стінах рідного університету, поєднуював викладацький хист і красномовство з глибокими науковими розвідками Римської імперії.

Викладацька педагогічна діяльність сприяла становленню М. Драгоманова-просвітителя. Його ім'я навіки викарбувано в національній історії освіти як організатора й одного з найактивніших діячів Київської Громади, а також Південно-Західного відділення Російського географічного товариства. Він став одним з перших, хто пробуджував самосвідомість українців, був засновником національної освіти, школи, просвіти дорослих, оборонцем жіночої освіти, першим організатором публічних читань, вистав, бібліотек і клубів.

Багатоаспектна й різноманітна просвітницька та викладацька діяльність М. Драгоманова сприяла формуванню його педагогічної концепції, цілісного бачення становлення й розвитку особистості, освітнього процесу. У системі цінностей, які захищав М. Драгоманов, на першому місці перебуває людина, її свобода, гідність, загальнолюдські гуманістичні та естетичні цінності. Ця позиція пов'язана з антропологічною й етичною зорієнтованістю його філософсько-політичної теорії. Він стверджував, що справжній ліберал «буде прагнути до того, щоб збільшити свободу кожної особистості в слові і праці, свободу людського роду, спілки, громади, країни, щоб, наскільки можливо, уменшити силу державного примусу». Отже, особистість, її свобода, право на свободу слова, товариств, свободу отримати культурно-освітній розвиток (без урахування національності, статі) – ця квінтесенція педагогічного світогляду М. Драгоманова й сьогодні не втратила своєї актуальності.

Перебуваючи у відрядженні в країнах Західної Європи, К. Д. Ушинський вивчає проблеми жіночої освіти та досвід діяльності шкіл для малолітніх дітей. Він знайомиться з програмами жіночих шкіл, семінарій для вчительок, цікавиться підготовкою жінок до навчання і виховання дітей в умовах сім'ї. Великий педагог дбав про те, щоб жінка досягла високого рівня педагогічної майстерності і могла самотужки займатися початковим навчанням дитини. З цією метою він написав і видав підручники “Дитячий світ” (1861) та “Рідне слово” (1864), працю “Методичні посібники та матеріали до рідного слова”, щоб полегшити для матері та зробити для неї приємною працю початкового навчання. Він вбачав у жінці великий потенціал для розвитку науки та культури. Розвинувши ідеї Я. А. Коменського, К. Д. Ушинський вперше в історії вітчизняної педагогічної думки запропонував системний підхід до організації та побудови жіночої освіти: поділ навчального закладу на класи; розподілення предметів навчання та програм викладання; визначення числа годин навчальних занять і розподілу їх по класах. Глибокий психологічний аналіз суті навчального процесу у закладах жіночої освіти дали можливість К. Д. Ушинському сформулювати найважливіші засади повної, всебічної освіти жінки. Він складав плани організації вчительських семінарій, писав підручники й методичні посібники, наукові статті.

Висновки. Аналізуючи наукові статті про видатних педагогів можна зробити висновок, що їх прогресивні погляди щодо жіночої освіти співпадали, і це привело до переосмислення ролі жінки у суспільстві. Сьогодні їх ідеї та концепції широко використовують у педагогіці. Завдячуючи просуванню жіночої освіти свою діяльність змогли здійснювати такі жінки-науковці як Софія Окуневська та Олена Казимирчак-Полонська. Вони одні із перших довели, що жінки на рівні із чоловіками можуть робити внесок у науку.

СОЦІОМЕТРІЯ ЯК МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН У СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ

Пензева В. С.

Науковий керівник: Альохіна Н. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vladapenzeva09.az@gmail.com

Вступ. Взаємовідносини учасників студентської групи є одним із вагомих факторів, що впливають на успішність навчання, адекватність поведінки студентів, їхнє психологічне здоров'я. Це твердження зумовлює важливість своєчасної психодіагностики соціально-психологічного клімату та особливостей спілкування в студентському колективі. Сучасна психологія має потужний інструментарій для дослідження відносин в колективі, але велика кількість методик потребує багато часу для збору даних і обробки результатів. Соціометричний метод дозволяє швидко зібрати дані, які дозволять встановити лідерів, статус кожного члена групи, дослідити особливості взаємовідносин в групі, її згуртованість, психологічну атмосферу тощо.

Мета дослідження. Дослідити особливості взаємовідносин в студентській групі за допомогою методу соціометрії.